

ΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΗΤΑΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΞΕΓΕΡΣΗ (του Ματθαίου Τσιμιτάκη)

Η δολοφονία του 29χρονου Μαρκ Ντάγκαν στο προάστιο του Τότεναμ στο βορειοανατολικό Λονδίνο την περασμένη εβδομάδα και τα εκτεταμένα επεισόδια που ακολούθησαν στη βρετανική πρωτεύουσα καθώς και τις περισσότερες από τις αγγλικές πόλεις έχουν επαναφέρει στη Βρετανία μνήμες της θάτσερικής περιόδου, όταν οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόζονταν στη χώρα συνοδεύονταν από ένταση της κρατικής καταστολής και της αστυνομικής αυθαιρεσίας έναντι των εργατών και των εθνοτικών μειονοτήτων, όπως οι μαύροι Βρετανοί και οι Ασιάτες μετανάστες.

Την περασμένη βδομάδα η βρετανική κοινωνία ξύπνησε σε έναν εφιάλτη για να ανακαλύψει με έκπληξη ότι όλες οι αντιθέσεις της πρώτης περιόδου των νεοφιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων είναι ζωντανές και μάλιστα εξακολουθούν να παράγουν εντάσεις στις ίδιες μάλιστα περιοχές και με πρωταγωνιστές λίγο ως πολύ τις ίδιες κοινωνικές ομάδες και κοινότητες που βρίσκονταν στο επίκεντρο των γεγονότων και τότε.

Δεν είναι τυχαίο πως μετά το Τότεναμ ήταν οι περιοχές του Brixton και του Hackney αυτές που πήραν «κοινωνική φωτιά», ενώ τα επεισόδια εξαπλώθηκαν με εξαιρετική ακρίβεια πάνω στον χάρτη εκείνων των γειτονιών του Λονδίνου στις οποίες η πλειοψηφία των κατοίκων είναι φτωχοί έγχρωμοι, άνεργοι και μετανάστες.

Η συντηρητική κυβέρνηση Κάμερον, η οποία κυριολεκτικά πιάστηκε «στον ύπνο», τώρα προσπαθεί να εκμεταλλευτεί το σοκ προκειμένου να εφαρμόσει ακόμα πιο σκληρές πολιτικές

καταστολής και επιτήρησης εξετάζοντας τόσο τη χρήση πλαστικών σφαιρών από τη μητροπολιτική αστυνομία όσο και τον έλεγχο των κοινωνικών μέσων του διαδικτύου.

Αυτή η τελευταία σκέψη βάζει ήδη τη Βρετανία στο στόχαστρο ακτιβιστών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που ασχολούνται με τα ζητήματα της ελευθερίας του λόγου ενώ την απειλεί με συγκρίσεις με δικτατορίες τύπου Αιγύπτου κατά την περίοδο Μουμπάρακ.

Ακόμα η ρητορική περί της πάταξης της «εγκληματικής κουλτούρας», που σύμφωνα με τη βρετανική κυβέρνηση βρίσκεται πίσω από τα γεγονότα της τελευταίας εβδομάδας, δημιουργεί το έδαφος για την ανάπτυξη ρατσιστικών τάσεων, αφού εμμέσως συνδέεται με την «αποτυχία της πολυπολιτισμικότητας» που διακήρυξε ο ίδιος ο Βρετανός πρωθυπουργός λίγους μήνες πριν.

Darcus Howe: Ο Κάμερον και οι κυβερνήτες δεν γνωρίζουν επειδή δεν θέλουν να γνωρίζουν.

Μέσα σε αυτό το κλίμα και με τα ΜΜΕ να λειτουργούν σαν μηχανή προπαγάνδας, απολύτως ευθυγραμμισμένα με τον συντηρητικό λόγο (με φωτεινές εξαιρέσεις, όπως ο "Guardian"), λίγοι είναι αυτοί που τολμούν να πουν δημόσια τα αυτονόητα, ότι δηλαδή δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζεται μια ολόκληρη γενιά ως εγκληματίες ή ότι η διασπορά και η γεωγραφική κατανομή των επεισοδίων που συγκλόνισαν τη χώρα συγκλίνουν στην ερμηνεία του ως κοινωνικού γεγονότος απόλυτης προτεραιότητας και όχι ως αστυνομικού συμβάντος.

Ο πιο προβεβλημένος από αυτούς είναι σίγουρα ο Darcus Howe, δημοσιογράφος του Channel 4 και του New Statesman, συγγραφέας και ακτιβιστής με πλούσια δράση στους Μαύρους Πάνθηρες και τα κινήματα για τα δικαιώματα των Μαύρων στη Μεγάλη Βρετανία ήδη από τη δεκαετία του '70.

Δίνοντας συνέντευξη την περασμένη εβδομάδα στο δελτίο ειδήσεων του BBC απέναντι σε μια καταφανώς επιθετική τηλεπαρουσιάστρια, υπερασπίστηκε τα παιδιά των εργατικών οικισμών και μίλησε για

κοινωνική εξέγερση. Στην ερώτηση αν έχει ο ίδιος συμμετάσχει σε ταραχές και επεισόδια και αν τα επικροτεί (τακτική γνωστή και σε εμάς άλλωστε από τον Δεκέμβρη του 2008), χωρίς να χάσει την ψυχραιμία του, ανταπάντησε πως έχει συμμετάσχει σε συγκεντρώσεις που κατέληξαν σε συγκρούσεις και πως θα περίμενε περισσότερο σεβασμό από το κρατικό κανάλι, ενώ δεν παρέλειψε να υπενθυμίσει πως τα γεγονότα έρχονταν σε ευθεία ιστορική συνέχεια ανάλογων περιστατικών διακρίσεων κατά της κοινότητας των μαύρων στη Βρετανία κατά τις δεκαετίες του '80 και του '90.

Το BBC έκοψε τον Howe στον αέρα πριν προλάβει να ολοκληρώσει, όμως στο youtube το στιγμιότυπο έγινε ανάρπαστο καταγράφοντας μέχρι αυτή την ώρα περίπου 3.000.000 προβολές. Τον συνάντησα στο Νότιο Λονδίνο, στο σπίτι του που βρίσκεται ανάμεσα στα προάστια των Brixton και Croydon, περιοχές που κατοικούνται στην πλειοψηφία τους από μαύρους και μετανάστες και πρωταγωνίστησαν στα επεισόδια των τελευταίων ημερών.

Θα πρέπει μάλλον να αποδώσω σε ειρωνεία της τύχης το ότι, τη στιγμή ακριβώς που ξεκινήσαμε να συζητάμε, δέχτηκε τηλεφώνημα από τη Φιόνα Μπρους, παρουσιάστρια του BBC, η οποία και προκάλεσε το επεισόδιο που με έφερε εκεί, προκειμένου να ζητήσει συγγνώμη, συντετριμμένη, για τη συμπεριφορά της. Ο ψηλός, ηλικιωμένος αλλά ρωμαλέος Howe γύρισε και με κοίταξε με νόημα. «Με έχουν πάρει όλοι από το BBC. Το θέμα δεν είναι να ζητάνε από εμένα συγγνώμη, αλλά να καταλαβαίνουν τι γίνεται στην κοινωνία. Δεν γνωρίζουν και δεν καταλαβαίνουν».

Αυτό βέβαια είναι τραγικό να το ισχυρίζεται κανείς για δημοσιογράφους και μάλιστα σε μια εποχή κρίσης της δημοσιογραφίας.

Το ξέρω. Είμαι δημοσιογράφος τριάντα χρόνια και πιστεύω ότι η κρίση του Τύπου θα βαθύνει. Βρες μου έστω ένα άρθρο τα τελευταία χρόνια που να μην ακολουθεί την ατζέντα όπως τη διαμορφώνουν οι πολιτικοί, αλλά να καταλαβαίνει τι γίνεται στην κοινωνία. Μας παραξενεύει μετά που οι νέοι που ήταν στους

δρόμους ή που δεν διαβάζουν εφημερίδες;

Τι συνέβη αυτές τις μέρες στο Λονδίνο, κατά τη γνώμη σας; Η αστυνομία και η κυβέρνηση μιλούν για κουλτούρα εγκληματικότητας οργανωμένων συμμοριών. Αν οι νέοι δεν είναι ενημερωμένοι, τότε μήπως πράγματι μιλάμε για εγκληματικά στοιχεία αναμεμειγμένα με μια επιπόλαιη συμπεριφορά;

Το ότι δεν διαβάζουν εφημερίδες δεν σημαίνει ότι δεν είναι ενημερωμένοι. Έχουν τα δικά τους κανάλια, κυρίως μέσα από το διαδίκτυο και δικές τους πολύπλοκες κοινωνικές δομές. Ξέρουν πολύ καλά ότι ο κόσμος εξεγείρεται σε όλη την Ευρώπη και με τον τρόπο τους το έφεραν αυτό και στη Βρετανία. Η κυβέρνηση είναι κάτι μεγαλοαστοί ή μεσοαστοί από το Κέμπριτζ και την Οξφόρδη, που δεν έχουν ιδέα τι σημαίνει να ζεις σε εργατική περιοχή, να είσαι μαύρος και άνεργος με κρατικά επιδόματα. Και παρουσιάζονται σήμερα έκπληκτοι. Πώς να μην είναι, όντας τόσο αποκομμένοι;

Δανείζονται από τα παιδιά μας τη μουσική και την κουλτούρα τους και την καταναλώνουν σε κλειστά κλαμπ με ακριβά ποτά και κοκαΐνες, αλλά δεν έχουν ιδέα για εμάς. Οι ταξικές και φυλετικές προκαταλήψεις είναι βαθιά ριζωμένες στην άρχουσα τάξη της Βρετανίας.

Όλα τα στοιχεία της κοινωνικής έκρηξης, ήταν παρόντα: φτώχεια, ανεργία, διακρίσεις της αστυνομίας και συστηματική κακομεταχείριση των νεαρών μαύρων, έλλειψη προοπτικών με τις περικοπές στην Παιδεία. Το μείγμα ήταν εκρηκτικό. Έλειπε μόνο η σπίθα, η οποία ήρθε με τον θάνατο του Μαρκ Ντάγκαν επιβεβαιώνοντας το ρητό ότι η Ιστορία επαναλαμβάνεται. Υπάρχει μεγάλη Ιστορία αστυνομικής καταπίεσης και εξίσου μεγάλη Ιστορία αντίστασης σε αυτήν. Ο Κάμερον και οι κυβερνήτες δεν γνωρίζουν επειδή δεν θέλουν να γνωρίζουν.

“Σαν φάρσα” συμπληρώνει το ρητό. Εδώ όμως φαίνεται πως επαναλαμβάνεται με φοβερή ακρίβεια.

Το 1985 η αστυνομία σταμάτησε έναν μαύρο γιατί η ημερομηνία

της άδειας οδήγησής του δεν ήταν σωστή. Τον πήγαν σπίτι και εκεί σκότωσαν τη μητέρα του. Ξέσπασαν παρόμοιες ταραχές τότε σε όλη την περιοχή.

Για να σας φέρω πιο κοντά, μόλις τον Μάιο που μας πέρασε ένας νεαρός μαύρος στο Βrixton βρέθηκε σκοτωμένος πέφτοντας από τον πέμπτο όροφο ενός κτηρίου. Η αστυνομία είπε πως πρόκειται για αυτοκτονία, τα στοιχεία όμως δεν συνηγορούν σε αυτή την εκδοχή.

Κατά πάσα πιθανότητα αυτό το παιδί, ο Ντάγκαν, μεγάλωσε ακούγοντας τους γονείς του και τους φίλους τους να του λένε αυτές τις ιστορίες. Η προφορική παράδοση είναι ζωντανή σε αυτές τις κοινότητες και ο Ντάγκαν ήξερε πολύ καλά ποια είναι η θέση του στην κοινωνία. Στο Τρίνινταντ, από όπου κατάγομαι, λέμε ότι το να παρατηρείς και να καταλαβαίνεις κάποιον είναι τέχνη.

Όταν βλέπω τη φωτογραφία αυτού του παιδιού που κοιτάζει τον φακό ευθεία, καταλαβαίνω πως ήταν σκληρό και έξυπνο παιδί. Αυτά τα παιδιά υφίστανται τη διάκριση της αστυνομίας και το ξέρω γιατί το βλέπω με τον εγγονό μου. Στην αρχή, όταν ήταν γύρω στα δεκαπέντε, κάνανε πλάκα, ήταν μαγκιά να σε έχουν ψάξει οι μπάτσοι και παίζανε μεταξύ τους λέγοντας «ναι, κι εμένα με ψάξανε». Τώρα πια στα δεκαοχτώ τον ενοχλεί – το βλέπει πια πολιτικά.

Παλιότερα για να σε ψάξουν έπρεπε να έχουν σοβαρές υποψίες. Τώρα, με τον αντιτρομοκρατικό νόμο, σταματάνε όποιον θέλουν και κάνουν ό,τι θέλουν. Την ημέρα που σκοτώθηκε ο Ντάγκαν στο Τότεναμ, τον σταμάτησαν ξανά για έλεγχο. Όταν η οικογένεια του θύματος πήγε στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής να ζητήσει εξηγήσεις, ο τοπικός διοικητής δεν γνώριζε τίποτα, γιατί αυτοί οι έλεγχοι γίνονται από ειδικές μονάδες που δεν έχουν καμιά επαφή με την κοινότητα.

Για τέσσερις ώρες δεν εμφανίστηκε κανείς να τους μιλήσει, κάτι που συνιστά μέγιστη ασέβεια. Άλλοι αστυνομικοί τις ίδιες

ημέρες σταματούσαν νεαρούς μαύρους και μετανάστες και τους προειδοποιούσαν να μην κατέβουν στις καρναβαλικές εκδηλώσεις που θα πραγματοποιούνταν σε μια γειτονιά λίγο πιο κάτω. Με ποιο δικαίωμα; Ο σεβασμός είναι σοβαρό θέμα σε αυτές τις περιοχές.

Θα πρέπει να επιμείνω στο ερώτημα της εξέγερσης. Αν ήταν εξέγερση και τι σας κάνει να το πιστεύετε αυτό. Δεν υπήρξαν αιτήματα, ούτε καν συγκεκριμένοι στόχοι. Μόνο ένα πλιάτσικο χωρίς τέλος.

Ήταν το μέγεθος, η έκταση και η ένταση του φαινομένου. Και ήταν και το ότι γνωρίζω από πού έρχονται και πώς ζουν αυτά τα παιδιά. Τα εργοστάσια είτε κλείνουν είτε προσλαμβάνουν μετανάστες με πολύ χαμηλά ημερομίσθια. Οι οικογένειες αυτών των παιδιών συνήθως είναι διαλυμένες γιατί και οι γονείς είναι άνεργοι – όταν υπάρχουν και αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα. Δεν ακούγεται πιο έξω, αλλά στη Βρετανία σήμερα υπάρχει πολλή φτώχεια. Τους κλείσανε τώρα τα κέντρα νεότητας στα οποία μαζεύονταν και αύξησαν τα δίδακτρα ώστε να είναι βέβαιο πια ότι κανείς από αυτούς δεν θα πάει ποτέ στο πανεπιστήμιο.

Ξέρετε, όταν εγώ τελείωσα τις σπουδές μου στα Νομικά -ήμουν από τους λίγους μαύρους που είχαν σπουδάσει- η μόνη δουλειά που μπορούσα να βρω τα πρώτα χρόνια ήταν... ταχυδρόμος. Αλλά και σήμερα ακόμα, που τα πράγματα έχουν βελτιωθεί, πόσοι νεαροί μαύροι πιστεύετε ότι σπουδάζουν και δη στα καλά πανεπιστήμια, αυτά της ελίτ; Ελάχιστοι και σε πολλές περιπτώσεις κανένας.

Έπειτα δείτε τη λίστα με τα κλοπιμαία που δημοσίευσαν οι εφημερίδες. Ξέρετε ποιο είναι το πρώτο αντικείμενο; Αθλητικά παπούτσια. Λένε ότι αυτό δείχνει απληστία. Λοιπόν όχι, σας λέω ότι πολλά από αυτά τα παιδιά δεν έχουν ούτε καν τα χρήματα να αγοράσουν αυτά τα παπούτσια που φοράνε οι συνομήλικοί τους που έχουν κάποια χρήματα. Και σας λέω ότι υπάρχουν οικογένειες στη Βρετανία που ζουν με επιδόματα της πρόνοιας και τρώνε μια φορά την ημέρα και έπειτα η μητέρα κλειδώνει το ψυγείο. Αλλά πώς να το ξέρουν αυτό οι δημοσιογράφοι;

Μια τελευταία ερώτηση αφορά την πληθυσμιακή σύνθεση των εξεγερμένων. Είναι ένα θέμα της μαύρης κοινότητας ή όχι μόνο; Εγώ στον δρόμο είδα μικρές ομάδες.

Βεβαίως, δεν κάνει διαφορά: μαύροι, λευκοί η Ασιάτες, όλοι φτωχοί είναι. Παρατηρήστε και κάτι άλλο όμως, ότι η πληθυσμιακή σύνθεση των φτωχών περιοχών του Λονδίνου αφορά στην πλειοψηφία τους μαύρους κατοίκους. Σε κάποιες περιπτώσεις φτάνει και το 90%. Αυτά τα γεγονότα ανέκοψαν προς ώρας τον εθνικιστικό και τον αντιμεταναστευτικό λόγο, που είναι ενδημικός στη βρετανική κοινωνία, αλλά φοβάμαι μόνο για λίγο.

(Πηγή: Αυγή)

Ακούστε ολόκληρη τη συνέντευξη του Darcus Howe στο greekleftreview.wordpress.com

Φωτό:wikipedia